

ZAKON O KULTURI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom utvrđuje se javni interes u kulturi i uređuju ustanove kulture, status i prava umjetnika i stručnjaka u kulturi, podsticaj i podrška razvoja kulture, finansiranje kulture i druga pitanja od značaja za kulturu.

Pojam kulture

Član 2

Kultura obuhvata kulturno i umjetničko stvaralaštvo i djelatnosti kojima se stvaraju, prezentuju, promovišu, štite i čuvaju kulturna dobra, umjetnička djela i druge duhovne tvorevine, stručni i naučno-istraživački rad u kulturi i usluge od neposrednog značaja za ostvarivanje kulturnog i umjetničkog stvaralaštva.

Kultura je od javnog interesa za Crnu Goru.

Načela ostvarivanja i razvoja kulture

Član 3

Kultura se ostvaruje i razvija na načelima:

- 1) slobode stvaralaštva i poštovanja prava na kulturu;
- 2) opredijeljenosti države i lokalne samouprave da podstiču i pomažu razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i zaštitu i očuvanje kulturne baštine;
- 3) ravnopravnog očuvanja svih kulturnih identiteta i poštovanja kulturne različitosti;
- 4) izgradnje i unapređenja sistema kulture, u skladu sa međunarodnim standardima, a naročito standardima Evropske Unije;
- 5) uspostavljanja efikasnog, racionalnog i kreativnog upravljanja u kulturi;
- 6) transparentnog djelovanja u kulturi;
- 7) poštovanja i zaštite autorskog i srodnih prava;
- 8) demokratizacije kulturne politike i decentralizacije organizovanja i finansiranja kulture.

Posebni propisi

Član 4

Pojedine oblasti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti kulture uređuju se posebnim zakonima.

II. JAVNI INTERES U KULTURI

Poslovi od javnog interesa u kulturi

Član 5

Javni interes u kulturi predstavlja, naročito:

- 1) ravnomjeran razvoj kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore;
- 2) institucionalno organizovanje i obavljanje djelatnosti kulture;
- 3) zaštita i očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine;
- 4) zaštita i očuvanje crnogorskog kulturnog stvaralaštva i kulturnih dobara izvan teritorije Crne Gore;

- 5) stvaranje uslova za ostvarivanje i razvoj svih oblasti kulturnog umjetničkog stvaralaštva;
- 6) međunarodna kulturna saradnja i prezentacija crnogorskog kulturnog umjetničkog stvaralaštva i kulturne baštine;
- 7) naučna istraživanja i stručna usavršavanja u kulturi;
- 8) stvaranje uslova za podsticaj razvoja i afirmaciju talenata;
- 9) podsticanje donatorstva i sponzorstva u kulturi;
- 10) očuvanje izvornih i tradicionalnih kulturnih i etno-kulturnih osobenosti;
- 11) razvoj amaterskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva;
- 12) razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva lica sa invaliditetom;
- 13) obezbjeđivanje prostornih i materijalnih uslova za rad umjetnika i stručnjaka u kulturi;
- 14) stvaranje uslova za razvoj kreativnih industrija;
- 15) druge poslove od javnog interesa, u skladu sa zakonom.

Ostvarivanje javnog interesa

Član 6

Ostvarivanje javnog interesa u kulturi obezbjeđuju Crna Gora i lokalna samouprava (u daljem tekstu: opština).

Način i mjere ostvarivanja javnog interesa utvrđuju se Nacionalnim programom razvoja kulture (u daljem tekstu: Nacionalni program) i programima razvoja kulture u opštinama (u daljem tekstu: opštinski program).

Nacionalni program

Član 7

Nacionalni program je strateški dokument, kojim se utvrđuju dugoročni ciljevi i prioriteti razvoja kulture i određuju organizacione, finansijske i administrativne mjere za njihovo ostvarivanje na teritoriji Crne Gore.

Nacionalni program sadrži, naročito:

- 1) ciljeve i prioritete razvoja kulture Crne Gore kao multinacionalne, multikulturalne i multikonfesionalne države;
- 2) standarde kulturnih potreba na državnom i lokalnom nivou i principe njihovog ostvarivanja;
- 3) osnovne preduslove ostvarivanja kulture i način njihovog obezbjeđivanja;
- 4) projekciju obnove, izgradnje i tehničko-tehnološkog opremanja objekata u kulturi;
- 5) način obezbjeđivanja visoko profesionalnog stručnog, naučno-istraživačkog, stvaralačkog i umjetničkog kadra;
- 6) metodologiju evaluacije svih nosilaca djelatnosti kulture;
- 7) način podsticaja i pomoći razvoja kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti kulture;
- 8) aktivnosti na zaštiti i očuvanju kulturne baštine;
- 9) prioritete međunarodne kulturne saradnje;
- 10) planiranje kadrovskih potreba, edukacije i profesionalnog usavršavanja;
- 11) naučno-istraživački rad i kapitalne projekte u kulturi;
- 12) mjere za obezbjeđivanje uslova za rad umjetnika i stručnjaka u kulturi;
- 13) mjere za poboljšanje socijalnog položaja zaposlenih u kulturi, samostalnih umjetnika i samostalnih stručnjaka u kulturi;
- 14) projekciju budžetskih i vanbudžetskih sredstava za finansiranje kulture;
- 15) smjernice za izradu opštinskih programa;
- 16) principe saradnje i koordinaciju aktivnosti subjekata u kulturi;
- 17) principe ostvarivanja i razvoja saradnje sa subjektima iz drugih oblasti;

- 18) metodologiju i rokove za ostvarivanje Nacionalnog programa;
 19) druge aktivnosti i mjere od značaja za ostvarivanje i razvoj kulture.

Za pojedine oblasti i djelatnosti kulture, u skladu sa zakonom, može se donijeti posebni nacionalni program razvoja.

Donošenje Nacionalnog programa

Član 8

Nacionalni program donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo), za period od pet godina.

Ministarstvo je dužno da u izradu Nacionalnog programa uključi predstavnike naučnih i stručnih institucija, strukovnih udruženja, sindikata i drugih subjekata iz oblasti kulture.

Ministarstvo, po potrebi, a najmanje jednom godišnje, obavještava Vladu o ostvarivanju Nacionalnog programa.

Nacionalni savjet za kulturu

Član 9

Za praćenje stanja u pojedinim oblastima i djelatnostima kulture i za predlaganje mjera unapređenja i razvoja kulture, Vlada, na predlog Ministarstva, obrazuje Nacionalni savjet za kulturu (u daljem tekstu: Nacionalni savjet).

Sastav, mandat, nadležnost i način rada Nacionalnog savjeta utvrđuju se aktom o obrazovanju savjeta.

Član Nacionalnog savjeta imenuje se iz reda umjetnika i stručnjaka u kulturi, visoke reputacije, iz zemlje i inostranstva.

Administrativno tehničke poslove i sredstva za rad Nacionalnog savjeta obezbjeđuje Ministarstvo.

Opštinski programi

Član 10

Opštinski program sadrži: dugoročne potrebe lokalnog stanovništva i subjekata iz oblasti kulture, razvojne prioritete, dinamiku realizacije i organizacione, finansijske i administrativne mjere za njegovo ostvarivanje.

Program iz stava 1 ovog člana donosi skupština opštine, u skladu sa Nacionalnim programom, za period od pet godina.

Predsjednik opštine, najmanje jednom godišnje, podnosi skupštini opštine izvještaj o ostvarivanju opštinskog programa.

Program i izvještaj iz st. 2 i 3 ovog člana dostavljaju se Ministarstvu.

Opštinski savjet za kulturu

Član 11

Predsjednik opštine imenuje savjet za kulturu kao stručno-savjetodavno tijelo.

Za člana savjeta iz stava 1 ovog člana imenuje se afirmisani umjetnik ili stručnjak u kulturi.

III. USTANOVE KULTURE

1. Zajedničke odredbe

Djelatnost ustanove

Član 12

Ustanova kulture (u daljem tekstu: ustanova) je neprofitna organizacija koja je osnovana za obavljanje djelatnosti kulture.

Pored djelatnosti kulture, ustanova može obavljati i drugu djelatnost koja je od značaja za ostvarivanje djelatnosti za koju je osnovana.

Status ustanove

Član 13

Ustanova je pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost za koju je osnovana, na način i pod uslovima utvrđenim zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Osnivanje ustanove

Član 14

Ustanovu može osnovati država, opština, domaće i strano pravno ili fizičko lice (u daljem tekstu: osnivač).

Ustanova se osniva na neodređeno ili na određeno vrijeme.

Ako ustanovu osniva više subjekata iz stava 1 ovog člana, međusobna prava i obaveze osnivača uređuju se ugovorom.

Elaborat o osnivanju ustanove

Član 15

Osnivač ustanove je dužan da, prije donošenja akta o osnivanju ustanove, usvoji elaborat o opravdanosti osnivanja ustanove (u daljem tekstu: elaborat).

Elaborat sadrži, naročito:

- 1) ciljeve i zadatke radi kojih se ustanova osniva;
- 2) potrebe za obavljanjem djelatnosti ustanove;
- 3) program obavljanja djelatnosti ustanove;
- 4) namjere o obavljanju drugih djelatnosti;
- 5) način obezbjeđenja sredstava i drugih uslova za rad ustanove;
- 6) koncepciju razvoja ustanove.

Akt o osnivanju ustanove

Član 16

Osnivač donosi akt o osnivanju ustanove, koji sadrži:

- 1) naziv osnivača;
- 2) naziv i sjedište ustanove;
- 3) djelatnost ustanove;
- 4) iznos sredstava za osnivanje i početak rada ustanove i način obezbjeđivanja sredstava za obavljanje djelatnosti ustanove;
- 5) prava i obaveze osnivača prema ustanovi i ustanove prema osnivaču;
- 6) sastav i način imenovanja organa upravljanja ustanove;

- 7) organe rukovođenja ustanovom;
- 8) rok za imenovanje organa upravljanja i organa rukovođenja, donošenje statuta i upis ustanove u Centralni registar Privrednog suda (u daljem tekstu; Registar);
- 9) lice koje će privremeno vršiti dužnost direktora ustanove;
- 10) rok na koji se ustanova osniva, ako se osniva na određeno vrijeme, odnosno za izvršenje određenog posla.

Osnivač, osim Vlade, dužan je da Ministarstvu dostavi akt o osnivanju ustanove u roku od 15 dana od dana donošenja akta.

Svojtvo pravnog lica

Član 17

Ustanova stiče svojtvo pravnog lica danom upisa u Registar.
Djelovi ustanove nemaju svojtvo pravnog lica.

Statut ustanove

Član 18

Statut ustanove sadrži: naziv, sjedište i adresu ustanove; djelatnost ustanove; djelo-krug rada organa upravljanja i rukovođenja; uslove i postupak za izbor i razrješenje direktora ustanove; opšte akte ustanove i način njihovog donošenja; finansiranje rada; način utvrđivanja kandidata iz reda zaposlenih za imenovanje članova organa upravljanja, način utvrđivanja predloga za razrješenje člana organa upravljanja iz reda zaposlenih, javnost rada i druga pitanja od značaja za rad ustanove.

Saglasnost na statut ustanove daje osnivač.

Upravljanje ustanovom

Član 19

Ustanovom upravlja savjet ustanove.

Savjet ustanove:

- 1) donosi statut ustanove;
- 2) utvrđuje poslovnu politiku i programsku koncepciju razvoja ustanove;
- 3) donosi program rada ustanove;
- 4) usvaja umjetnički program i pravila ostvarivanja umjetničkog programa ustanove;
- 5) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u ustanovi i druge opšte akte ustanove;
- 6) bira i razrješava direktora ustanove;
- 7) bira i razrješava umjetničkog direktora ustanove;
- 8) usvaja izvještaje o radu i izvještaje o finansijskom poslovanju ustanove;
- 9) određuje cijene proizvoda i usluga koje pruža ustanova;
- 10) predlaže osnivaču statusne promjene ustanove;
- 11) donosi poslovnik o radu;
- 12) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i drugim opštim aktima ustanove.

Sastav savjeta ustanove

Član 20

Savjet ustanove ima predsjednika i najmanje dva člana.

Predsjednik ili najmanje jedan član savjeta ustanove imenuje se iz reda zaposlenih u ustanovi.

Imenovanje i razrješenje savjeta ustanove

Član 21

Predsjednika i članove savjeta ustanove imenuje i razrješava osnivač. Mandat predsjednika i članova savjeta ustanove traje četiri godine.

Razrješenje predsjednika i člana savjeta ustanove

Član 22

Predsjednik i član savjeta ustanove može biti razriješen prije isteka mandata, ako:

- 1) podnese ostavku;
- 2) postupa suprotno zakonu ili statutu ustanove;
- 3) ne vrši dužnost duže od šest mjeseci;
- 4) je pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora.

Član savjeta ustanove iz reda zaposlenih može biti razriješen prije isteka mandata i u slučaju ako ne zastupa interese zaposlenih na način utvrđen statutom ustanove.

Direktor ustanove

Član 23

Ustanovom rukovodi direktor, ako zakonom nije drukčije određeno.

Direktor ustanove:

- 1) predlaže statut ustanove;
- 2) organizuje rad i vodi poslovanje ustanove;
- 3) predstavlja i zastupa ustanovu;
- 4) predlaže poslovnu politiku i programsku koncepciju razvoja ustanove;
- 5) predlaže akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u ustanovi i druge opšte akte koje donosi savjet;
- 6) predlaže program rada i finansijski plan ustanove;
- 7) podnosi savjetu ustanove i osnivaču izvještaj o radu i izvještaj o finansijskom poslovanju;
- 8) stara se o obezbjeđivanju uslova i sredstava za ostvarivanje programa rada ustanove;
- 9) izvršava odluke savjeta ustanove;
- 10) donosi opšte akte koji nijesu u nadležnosti savjeta ustanove;
- 11) odgovoran je za zakonitost rada ustanove;
- 12) u skladu sa zakonom, do odluke nadležnog organa, obustavlja od izvršenja odluke savjeta ustanove za koje smatra da su nezakonite;
- 13) postavlja i razrješava rukovodioce unutrašnjih organizacionih jedinica ustanove;
- 14) odlučuje o zasnivanju i prestanku radnog odnosa u ustanovi;
- 15) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom ustanove i drugim opštim aktima.

Izbor direktora ustanove

Član 24

Direktor ustanove bira se na osnovu javnog konkursa, na period od četiri godine, u skladu sa statutom ustanove.

Razrješenje direktora ustanove

Član 25

Direktor ustanove može biti razriješen prije isteka mandata, ako:

- 1) podnese ostavku;

- 2) ne sprovodi odluke savjeta ustanove;
- 3) ispuni neki od uslova propisanih zakonom za prestanak radnog odnosa po sili zakona;
- 4) je pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora;
- 5) postupa suprotno zakonu, statutu i opštim aktima ustanove;
- 6) ne obezbjeđuje zakonit rad ustanove;
- 7) savjet ustanove ne usvoji program rada ili izvještaj o finansijskom poslovanju ustanove.

Umjetnički direktor ustanove

Član 26

Ustanove iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva mogu imati i umjetničkog direktora.

Umjetnički direktor ustanove:

- 1) predlaže programsku koncepciju razvoja ustanove;
- 2) predlaže umjetnički program ustanove i pravila ostvarivanja umjetničkog programa ustanove;
- 3) odlučuje o tehničko-tehnološkom opremanju ustanove neophodnom za ostvarivanje umjetničkog programa;
- 4) rukovodi organizacionim jedinicama i zaposlenima koji izvode umjetničke programe u ustanovi;
- 5) upravlja sredstvima namijenjenim za programske aktivnosti u ustanovi;
- 6) odlučuje o angažovanju zaposlenih i saradnika na realizaciji umjetničkog programa u ustanovi.

Izbor i razrješenje umjetničkog direktora ustanove

Član 27

Umjetnički direktor ustanove bira se na osnovu javnog konkursa, na period od četiri godine.

Uslovi za izbor umjetničkog direktora ustanove utvrđuju se statutom ustanove.

Umjetnički direktor može biti razriješen prije isteka mandata, ako:

- 1) podnese ostavku;
- 2) bez opravdanog razloga ne realizuje utvrđeni umjetnički program;
- 3) nenamjenski ili neracionalno koristi sredstva kojim upravlja;
- 4) ispuni neki od uslova za prestanak radnog odnosa po sili zakona;
- 5) je pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora.

U slučaju razrješenja umjetničkog direktora ustanove prije isteka mandata, poslove umjetničkog direktora obavlja direktor ustanove.

Odobrenje za rad

Član 28

Ustanova je dužna da, prije početka obavljanja djelatnosti, pribavi odobrenje za rad.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo kada utvrdi da ustanova ima obezbijeđene uslove propisane za obavljanje djelatnosti za koju je osnovana.

Bliže uslove za obavljanje djelatnosti ustanove u pogledu prostora, kadra i opreme, propisuje Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

Evidencija ustanova

Član 29

Ministarstvo, u cilju praćenja stanja i formiranja baze podataka, vodi evidenciju ustanova.

Status zaposlenih u ustanovi

Član 30

Na zaposlene u ustanovi primjenjuju se opšti propisi o radu i kolektivni ugovori, ako zakonom nije drukčije određeno.

Obaveze osnivača

Član 31

Osnivač je dužan da redovno obezbjeđuje sredstva za rad ustanove.

Sredstva iz stava 1 ovog člana obuhvataju: sredstva za zarade i ostala primanja zaposlenih, materijalne troškove, održavanje i osiguravanje objekata i opreme, tehničko-tehnološko opremanje za realizaciju programskih aktivnosti ustanove.

Sredstva iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se na osnovu godišnjeg programa rada ustanove.

Obaveze ustanove

Član 32

Ustanova je dužna da obavlja djelatnost za koju je osnovana, namjenski koristi sredstva za rad i da osnivaču, najkasnije do kraja aprila tekuće godine, podnese izvještaj o radu i izvještaj o finansijskom poslovanju za prethodnu godinu.

Izvještaji iz stava 1 ovog člana dostavljaju se i Ministarstvu, radi formiranja baze podataka i sačinjavanja statističkih izvještaja.

Sopstveni prihodi ustanove

Član 33

Ustanova može ostvarivati prihode vršenjem djelatnosti za koju je osnovana.

Sopstvene prihode ustanova je dužna da koristi za pokriće troškova nastalih obavljanjem poslova kojima je prihod ostvaren i za unapređenje djelatnosti ustanove.

Pod unapređenjem djelatnosti ustanove smatra se: ulaganje u prostor, opremu i druga sredstva potrebna za obavljanje djelatnosti; stručno usavršavanje i osposobljavanje zaposlenih; poboljšanje uslova rada; učešće u međunarodnim projektima i aktivnostima i medijska promocija ustanove.

Ustanova može dio sopstvenih prihoda, uz saglasnot osnivača, koristiti za povećanje zarada i isplatu drugih naknada i pomoći zaposlenima.

Donacije i druge pomoći

Član 34

Ustanova je dužna da sredstva donacije i druge pomoći koristi u skladu sa namjenom koju odredi donator, odnosno davalac pomoći.

Donacije i pomoći kojima nije određena namjena koriste se za ostvarivanje programskih aktivnosti ustanove.

Nadzor nad radom ustanove

Član 35

Nadzor nad radom ustanove vrši osnivač, ako zakonom ili osnivačkim aktom nije drukčije određeno.

Ministarstvo vrši nadzor na radom ustanove u pogledu ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti iz člana 28 st. 2 i 3 ovog zakona.

Statusne promjene

Član 36

Osnivač može promijeniti status ustanove (izdvajanje dijela ustanove u posebnu ustanovu, pripajanje dijela ustanove drugoj ustanovi, organizovanje nove ustanove objedinjavanjem djelova, odnosno spajanjem dvije ili više ustanova ili transformacijom ustanove u privredno društvo), po postupku propisanom za osnivanje ustanove, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Promjena naziva, djelatnosti i sjedišta ustanove vrši se osnivačkim aktom ustanove.

Razlozi za prestanak rada ustanove

Član 37

Ustanova prestaje sa radom, ako:

- 1) ne ispunjava propisane uslove za obavljanje djelatnosti;
- 2) je pravosnažnom sudskom odlukom utvrđena ništavost upisa u Registar;
- 3) ne obavlja djelatnost zbog koje je osnovana;
- 4) je nastupio drugi slučaj utvrđen zakonom ili aktom o osnivanju.

Način prestanka rada ustanove

Član 38

Kada Ministarstvo utvrdi da ustanova ne ispunjava propisane uslove za obavljanje djelatnosti za koju je osnovana, odrediće rok u kojem je ustanova dužna da obezbijedi potrebne uslove i o tome obavještava osnivača.

Ako ustanova ne ispuni potrebne uslove u određenom roku, Ministarstvo će donijeti rješenje kojim će zabraniti rad ustanovi, odnosno obavljanje djelatnosti.

Kada organ koji vrši nadzor nad radom ustanove utvrdi da ustanova ne obavlja djelatnost za koju je osnovana duže od 90 dana, naložiće joj da u roku od 15 dana nastavi sa obavljanjem djelatnosti i o tome će obavijestiti Ministarstvo, ako ono ne vrši nadzor.

Ako ustanova ne postupi po nalogu organa iz stava 3 ovog člana, organ koji vrši nadzor pokrenuće postupak za brisanje ustanove iz Registra.

Akt o prestanku ustanove

Član 39

Akt o prestanku ustanove donosi osnivač.

2. Javna ustanova

Osnivanje javne ustanove

Član 40

Ustanova čiji je osnivač država ili opština osniva se kao javna ustanova.

Javna ustanova može se osnovati radi obavljanja djelatnosti u jednoj ili više oblasti kulture.

Na javnu ustanovu odnose se odredbe o ustanovi, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Elaborat o osnivanju javne ustanove

Član 41

Elaborat o osnivanju javne ustanove, pored elemenata iz člana 15 stav 2 ovog zakona, treba da sadrži i razloge da se potrebe za vršenjem djelatnosti za koju se javna ustanova osniva ne mogu zadovoljiti u postojećim javnim ustanovama.

Akt o osnivanju javne ustanove

Član 42

Akt o osnivanju javne ustanove, čiji je osnivač država, donosi Vlada, a za javne ustanove čiji je osnivač opština, skupština opštine.

Sastav savjeta javne ustanove

Član 43

Savjet javne ustanove ima predsjednika i četiri člana, od kojih je jedan iz reda zaposlenih u javnoj ustanovi.

Za člana savjeta javne ustanove, čiji je osnivač država, osim člana savjeta iz reda zaposlenih, imenuje se afirmisani stvaralac ili afirmisani stručnjak iz oblasti koja je od značaja za razvoj kulture.

Za člana savjeta javne ustanove, čiji je osnivač opština, osim člana savjeta iz reda zaposlenih, imenuje se stvaralac ili stručnjak iz oblasti koja je od značaja za razvoj kulture.

Imenovanje i razrješenje savjeta javne ustanove

Član 44

Predsjednika i članove savjeta javne ustanove, čiji je osnivač država, imenuje i razrješava Vlada, na predlog Ministarstva.

Predsjednika i članove savjeta javne ustanove, čiji je osnivač opština, imenuje i razrješava nadležni organ opštine.

Razlozi za razrješenje predsjednika i člana savjeta javne ustanove

Član 45

Predsjednik i član savjeta javne ustanove, pored razloga iz člana 22 ovog zakona, može biti razriješen prije isteka mandata na koji je imenovan na način propisan statutom i u slučaju ako ne štiti javni interes.

Rukovođenje javnom ustanovom

Član 46

Javnom ustanovom rukovodi direktor.

Javnom ustanovom iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva rukovode umjetnički direktor i poslovni direktor.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, imenovanje umjetničkog direktora nije obavezno, ako je poslovni direktor umjetnik visoke reputacije ili stručnjak u kulturi visoke reputacije.

Poslovni direktor vrši poslove iz člana 23 ovog zakona, koji nijesu u nadležnosti umjetničkog direktora.

Imenovanje organa rukovođenja javne ustanove čiji je osnivač država

Član 47

Direktora, umjetničkog direktora i poslovnog direktora javne ustanove, čiji je osnivač država, imenuje i razrješava Vlada, na predlog Ministarstva.

Za direktora javne ustanove, čiji je osnivač država, imenuje se afirmisani umjetnik ili afirmisani stručnjak u kulturi.

Za umjetničkog direktora javne ustanove, čiji je osnivač država, imenuje se umjetnik visoke reputacije ili stručnjak u kulturi visoke reputacije.

Za poslovnog direktora javne ustanove, čiji je osnivač država, imenuje se afirmisani stručnjak iz oblasti društvenih djelatnosti.

Odgovornost osnivača

Član 48

Osnivač javne ustanove odgovara za obaveze javne ustanove.

Korišćenje sopstvenih prihoda javne ustanove

Član 49

Javna ustanova može do 35% sopstvenih prihoda koristiti za povećanje zarada zaposlenih i isplatu naknada i pomoći za koje sredstva ne obezbjeđuje osnivač.

IV. UMJETNICI I STRUČNJACI U KULTURI

Umjetnik

Član 50

Umjetnik je lice koje kao autor stvara originalna umjetnička djela ili lice koje interpretira umjetnička i druga djela.

Stručnjak u kulturi

Član 51

Stručnjak u kulturi je lice sa odgovarajućom stručnom spremom, koje obavlja naučno-istraživačke, teorijsko-kritičke, edukativne, producerske, umjetničko-saradničke, specijalističko-tehničke ili organizatorske poslove u oblasti kulture.

Istaknuti kulturni stvaralac

Član 52

Umjetniku ili stručnjaku u kulturi, čija su djela ili stvaralaštvo od izuzetnog značaja za kulturu Crne Gore, može se dodijeliti status istaknuti kulturni stvaralac.

Status istaknuti kulturni stvaralac dodjeljuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Istaknuti kulturni stvaralac ima pravo na doživotnu mjesečnu naknadu od dana dodjele statusa, u visini jedne do dvije prosječne neto zarade u Crnoj Gori u godini koja prethodi isplati naknade.

Bliže kriterijume i način dodjeljivanja statusa istaknuti kulturni stvaralac, kao i uslove i kriterijume za utvrđivanje visine i načina isplate naknade po osnovu tog statusa propisuje Vlada.

Strukovna udruženja

Član 53

Strukovno udruženje je nevladina organizacija umjetnika i/ili stručnjaka u kulturi koja je osnovana i registrovana, radi:

- 1) zaštite stručnih, profesionalnih i socijalnih prava i interesa umjetnika i stručnjaka u određenoj oblasti kulture;
- 2) ostvarivanja i unapređivanja stručnih i profesionalnih principa i standarda u određenoj oblasti kulture;
- 3) objavljivanja, promovisanja ili prezentovanja umjetničkih i drugih autorskih djela iz oblasti kulture ili interpretatorskih ostvarenja;
- 4) obavljanja drugih poslova od značaja za razvoj kulture.

Strukovno udruženje je dužno da vodi evidenciju svojih članova.

Reprezentativno strukovno udruženje

Član 54

Ako u istoj oblasti kulture postoje dva ili više strukovnih udruženja, reprezentativnim strukovnim udruženjem smatra se udruženje koje ima veći broj članova koji su afirmisani umjetnici ili stručnjaci u kulturi, šire programske ciljeve i zadatke djelovanja i zapaženije rezultate rada.

Status reprezentativnog strukovnog udruženja utvrđuje Ministarstvo.

Bliže kriterijume i način utvrđivanja statusa reprezentativno strukovno udruženje propisuje Ministarstvo.

V. SAMOSTALNI UMJETNICI I SAMOSTALNI STRUČNJACI U KULTURI

Status

Član 55

Samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi je umjetnik ili stručnjak u kulturi koji se bavi umjetničkim ili kulturnim stvaralaštvom, odnosno koji obavlja poslove iz čl. 50 i 51 ovog zakona kao osnovno zanimanje, radi ostvarivanja prihoda, bez zasnivanja radnog odnosa.

Uslovi za sticanje statusa

Član 56

Status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi može steći umjetnik, odnosno stručnjak u kulturi pod uslovom da:

- 1) je crnogorski državljanin;
- 2) ima prebivalište u Crnoj Gori;
- 3) nije u radnom odnosu;
- 4) je poslovno sposoban;
- 5) nije pravosnažno osuđen na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci ili da mu nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u oblasti za koju traži priznavanje statusa samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi;
- 6) nije na redovnom školovanju;
- 7) ima javno objavljeno stvaralaštvo.

Bliže kriterijume u pogledu javno objavljenog stvaralaštva i odgovarajuće stručne spreme za lica iz člana 51 ovog zakona propisuje Ministarstvo, na predlog reprezentativnih strukovnih udruženja.

Sticanje statusa

Član 57

Status samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi, na zahtjev umjetnika ili stručnjaka u kulturi, priznaje Ministarstvo, na predlog stručne komisije (u daljem tekstu: komisija).

Komisiju iz stava 1 ovog člana obrazuje Ministarstvo od predstavnika reprezentativnih strukovnih udruženja.

Ako u određenoj oblasti ne postoji reprezentativno strukovno udruženje, za člana komisije se može imenovati umjetnik ili stručnjak u kulturi koji nije član strukovnog udruženja.

Zahtjev za priznavanje statusa

Član 58

Zahtjev za priznavanje statusa samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak sadrži:

- 1) osnovne podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i prezime);
- 2) podatke o dosadašnjem radu;
- 3) naziv oblasti kulture kojom će se baviti u statusu samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 56 ovog zakona, osim dokaza iz tačke 5, koji se pribavlja po službenoj dužnosti.

Primjena propisa

Član 59

O zahtjevu za priznavanje statusa samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi rješava se neposredno, po pravilima skraćenog upravnog postupka.

Trajanje statusa

Član 60

Status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi priznaje se od dana podnošenja zahtjeva i traje pet godine, uz mogućnost produžavanja.

Zahtjev za produžavanje statusa samostalni umjetnik, odnosno statusa samostalni stručnjak u kulturi, sa dokazima o ispunjenosti uslova iz člana 56 ovog zakona, podnosi se najkasnije 60 dana prije isteka priznatog statusa.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi, bez produžavanja, zadržava istaknuti kulturni stvaralac i samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi koji ovaj status ima neprekidno više od 20 godina.

Prestanak statusa samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi

Član 61

Status samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi prestaje, ako samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi:

- 1) podnese pisani zahtjev, danom podnošenja zahtjeva;
- 2) zasnjuje radni odnos, danom zasnivanja radnog odnosa;
- 3) izgubi crnogorsko državljanstvo ili prebivalište u Crnoj Gori, danom konačnosti rješenja o gubitku državljanstva, odnosno danom odjave prebivališta;
- 4) je pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, danom upućivanja na izdržavanje kazne;

5) je sudskom odlukom izrečena zaštitna mjera obavljanja djelatnosti iz oblasti kulture za koju mu je dodijeljen status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi u trajanju dužem od šest mjeseci, danom pravosnažnosti sudske odluke;

6) se ne bavi kulturnim ili umjetničkim stvaralaštvom ili ne obavlja djelatnost kulture za koju mu je dodijeljen status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi duže od dvije godine, osim u slučaju privremene spriječenosti za rad, danom isteka ovog roka;

7) status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi ne bude mu produžen, istekom zadnjeg dana trajanja statusa;

8) ispuni uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju, danom ostvarivanja prava;

9) za obavljanje djelatnosti za koju mu je dodijeljen status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi, angažuje drugo lice.

Ministarstvo donosi rješenje o prestanku statusa samostalni umjetnik, odnosno statusa samostalni stručnjak u kulturi, na zahtjev samostalnog umjetnika, odnosno samostalnog stručnjaka u kulturi ili po službenoj dužnosti.

Registar samostalnih umjetnika i samostalnih stručnjaka u kulturi

Član 62

Ministarstvo vodi registar samostalnih umjetnika i samostalnih stručnjaka u kulturi (u daljem tekstu: registar).

Sadržaj i način vođenja registra propisuje Ministarstvo.

Dužnosti samostalnog umjetnika, odnosno samostalnog stručnjaka u kulturi

Član 63

Samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi dužan je da:

1) u poslovanju sa trećim licima uz svoje ime i prezime, koristi oznaku »samostalni umjetnik«, odnosno »samostalni stručnjak u kulturi«;

2) organu uprave nadležnom za naplatu poreza, u propisanom roku, podnese poresku prijavu o prihodima ostvarenim poslovanjem sa statusom samostalni umjetnik, odnosno statusom samostalni stručnjak u kulturi;

3) odmah, a najkasnije u roku od 15 dana, obavijesti Ministarstvo o razlozima za prestanak statusa samostalni umjetnik, odnosno statusa samostalni stručnjak u kulturi iz člana 61 ovog zakona.

Ostvarivanje prihoda

Član 64

Samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi ostvaruje prihode prodajom svojih djela, vršenjem usluga i na drugi zakonom dozvoljen način.

Zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje

Član 65

Samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi ima pravo na zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje, u skladu sa zakonom.

Sredstva za uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje samostalnog umjetnika, odnosno samostalnog stručnjaka u kulturi obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Doprinosi za penzijsko-invalidsko osiguranje uplaćuje samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, doprinosi za penzijsko-invalidsko osiguranje samostalnog umjetnika, odnosno samostalnog stručnjaka u kulturi obezbjeđuju se u budžetu

Crne Gore, ako samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi ostvari godišnji prihod veći od jedne prosječne godišnje neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini.

Uplata doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje iz budžeta Crne Gore vrši se na pisani zahtjev samostalnog umjetnika, odnosno samostalnog stručnjaka u kulturi. Uz zahtjev za uplatu doprinosa podnosi se dokaz o ostvarenim prihodima i obračun doprinosa utvrđen od organa uprave nadležnog za naplatu poreza.

Izuzetno, Ministarstvo može, na predlog komisije, izvršiti uplatu doprinosa za samostalnog umjetnika, odnosno samostalnog stručnjaka u kulturi koji nije ostvario prihod iz stava 4 ovog člana, ako nije obavljao djelatnost iz opravdanih razloga.

Povraćaj plaćenih doprinosa

Član 66

Samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi ima pravo na povraćaj doprinosa za zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje plaćenih u toku godine, do iznosa doprinosa plaćenih iz budžeta Crne Gore u skladu sa članom 65 ovog zakona.

Povraćaj doprinosa iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za socijalno osiguranje.

Priznanje statusa za raniji period

Član 67

Izuzetno od člana 60 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo može, na predlog komisije, priznati umjetniku, odnosno stručnjaku u kulturi status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi za raniji period, u skladu sa ostvarenim radom, odnosno stvaralaštvom, radi regulisanja penzijskog staža.

Status samostalni umjetnik, odnosno status samostalni stručnjak u kulturi za raniji period ne može se priznati za vrijeme: redovnog školovanja, odnosno studiranja; odsluženja vojnog roka; izdržavanja kazne zatvora i trajanja mjere bezbjednosti zabrane obavljanja djelatnosti u kulturi.

Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu statusa iz stava 1 ovog člana snosi sam umjetnik, odnosno stručnjak u kulturi.

VI. PODSTICAJ I PODRŠKA RAZVOJA KULTURE

1. Podsticaj razvoja kulture

Sufinansiranje projekata

Član 68

Razvoj kulture se podstiče sufinansiranjem programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u kulturi (u daljem tekstu: projekat) sredstvima iz budžeta Crne Gore i budžeta opštine.

Ministarstvo i nadležni organ opštine propisuju vrstu projekata iz određenih oblasti kulture koji će se sufinansirati sredstvima iz stava 1 ovog člana.

Obim sufinansiranja

Član 69

Sredstvima iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine može se sufinansirati projekat najviše do 50% iznosa ukupnih sredstava potrebnih za njegovu realizaciju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine može projekat koji je od izuzetnog značaja za Crnu Goru, odnosno opštinu sufinansirati u iznosu većem od 50% iznosa ukupnih sredstava potrebnih za njegovu realizaciju.

Javni konkurs

Član 70

Sufinansiranje projekta vrši se na osnovu javnog konkursa (u daljem tekstu: konkurs), koji objavljuje Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine.

Konkurs se objavljuje za određenu oblast kulture, u novembru tekuće godine za narednu godinu, u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji izlazi u Crnoj Gori i na web sajtu Ministarstva, odnosno nadležnog organa opštine.

Konkurs sadrži kriterijume za vrednovanje projekata.

Rok za podnošenje prijave na konkurs ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja konkursa.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine može, bez raspisivanja javnog konkursa, sufinansirati projekat koji je od kapitalnog značaja za:

- 1) crnogorsku kulturu;
- 2) ostvarivanje međunarodne saradnje;
- 3) ravnomjerni kulturni razvoj Crne Gore, odnosno opštine.

Projekti iz stava 5 ovog člana mogu se sufinansirati, odnosno finansirati do punog iznosa troškova potrebnih za njihovu realizaciju.

Pravo učešća na konkursu

Član 71

Pravo učešća na konkursu imaju fizička i pravna lica koja imaju prebivalište u Crnoj Gori, odnosno koja su u Crnoj Gori registrovana za obavljanje djelatnosti kulture, osim javnih ustanova i drugih subjekata čiji se rad finansira iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine sredstvima planiranim za kulturu.

Prijava na konkurs

Član 72

Prijava na konkurs se podnosi na obrascu koji propisuje Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine.

Kriterijumi za vrednovanje projekata

Član 73

Projekti prijavljeni na konkursu vrednuju se po sljedećim kriterijumima:

- 1) umjetnički kvalitet i značaj za razvoj crnogorske kulture;
- 2) reference realizatora;
- 3) doprinos razvoju multinacionalnih i multikulturalnih vrijednosti;
- 4) doprinos podsticanju internacionalnog dijaloga i stimulanju razvoja partnerstva;
- 5) međunarodna afirmacija crnogorske kulture;
- 6) doprinos očuvanju tradicije i crnogorske kulturne baštine;
- 7) afirmacija perspektivnih talenata;
- 8) doprinos afirmaciji stvaralaštva lica sa invaliditetom;
- 9) realnost budžeta projekta i obezbijeđenost uslova za njegovu realizaciju.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine može utvrditi i druge kriterijume za vrednovanje projekata iz određene oblasti kulture, u skladu sa zakonom.

Komisija za vrednovanje projekata

Član 74

Vrednovanje projekata iz određene oblasti kulture vrši komisija koju obrazuje Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine od afirmisanih umjetnika i stručnjaka u kulturi.

Aktom o obrazovanju komisije utvrđuje se sastav, zadaci, način rada, trajanje mandata i naknada za rad članova komisije.

Rad komisije je javan.

Sprječavanje sukoba interesa

Član 75

Član komisije ne može učestvovati u vrednovanju projekta u koji je na bilo koji način uključen ili ako postoji neki od razloga predviđenih zakonom kojim se uređuje konflikt interesa.

Predlog za sufinansiranje

Član 76

Komisija, nakon vrednovanja projekata, podnosi Ministarstvu, odnosno nadležnom organu opštine obrazloženi predlog za sufinansiranje projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u kulturi.

Predlog iz stava 1 ovog člana sadrži: naziv projekta, ime i prezime i adresu, odnosno naziv i sjedište realizatora projekta i visinu sredstava za sufinansiranje projekta.

Odluka o sufinansiranju

Član 77

Odluku o sufinansiranju projekta donosi ministar, odnosno nadležni organa opštine.

Ako ministar, odnosno nadležni organ opštine ne prihvati predlog komisije za sufinansiranje projekta, dužan je da o razlozima neprihvatanja obavijesti komisiju.

Odluka iz stava 1 ovog člana se javno saopštava i objavljuje na web sajtu Ministarstva, odnosno nadležnog organa opštine.

Realizator projekta koji nije izvršio obaveze iz prethodnog ugovora o sufinansiranju ne može dobiti sredstva za sufinansiranje novog projekta, do izvršenja obaveza.

Ugovor o sufinansiranju

Član 78

Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine i realizator projekta, na osnovu akta iz člana 77 ovog zakona, zaključuju ugovor o sufinansiranju projekta, kojim uređuju dinamiku realizacije projekta, uplatu, korišćenje i pravdanje odobrenih sredstava, izvještavanje o stanju projekta i način prezentacije projekta i konačnog izvještaja o realizaciji projekta.

Ugovor iz stava 1 ovog člana se zaključuje u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke iz člana 77 ovog zakona.

Izuzetno, Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine može, na pisani zahtjev realizatora projekta, produžiti ugovoreni rok za realizaciju projekta i po tom osnovu taj projekat sufinansirati sredstvima iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine za narednu godinu.

Upravljanje projektom

Član 79

U slučaju iz člana 69 stav 2 i člana 70 stav 6 ovog zakona, Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine ima pravo da učestvuje u upravljanju projektom, kao i pravo na dio do-

biti ostvarene realizacijom projekta, srazmjerno uloženim sredstvima po osnovu sufinansiranja, u odnosu na ukupan iznos troškova realizacije projekta.

Namjensko korišćenje sredstava

Član 80

Realizator projekta je dužan da sredstva uplaćena iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine, po osnovu sufinansiranja projekata u kulturi, koristi isključivo za odobrene namjene na realizaciji projekta.

Realizator projekta, koji sredstva za sufinansiranje projekta nenamjenski koristi ili projekat ne realizuje u ugovorenom roku, dužan je da, na zahtjev Ministarstva, odnosno nadležnog organa opštine, vrati ukupan iznos uplaćenih sredstava sa kamatom u visini prosječne bankarske kamate na kratkoročne kredite.

Korišćenje sredstava za sufinansiranje

Član 81

Sredstva iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine, odobrena za sufinansiranje projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u kulturi, koriste se bez obaveze vraćanja, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i ugovorom o sufinansiranju, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Nadzor nad izvršavanjem ugovora

Član 82

Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine vrši nadzor nad izvršavanjem obaveza iz ugovora o sufinansiranju projekata.

U postupku vršenja nadzora iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine može:

- 1) zatražiti ispunjenje ugovorenih obaveza u primjerenom roku;
- 2) jednostrano raskinuti ugovor, ako realizator projekta ne izvršava ugovorene obaveze;
- 3) tražiti povraćaj uplaćenih sredstava sa pripadajućom kamatom, ako odobrena sredstva ne koristi u skladu sa članom 80 ovog zakona.

2. Posebni oblici podrške razvoju kulture

Otkup knjiga

Član 83

U cilju popunjavanja bibliotečkih fondova, Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine, dužno je da narodnim i drugim opštim bibliotekama na teritoriji Crne Gore, odnosno opštine dodjeljuju sredstva za otkup knjiga.

Otkup knjiga sredstvima iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu javnog konkursa, na predlog stručne komisije.

Bliže uslove, kriterijume i način korišćenja sredstava za otkup knjiga propisuje Ministarstvo.

Otkup likovnih djela i muzejskih predmeta

Član 84

Ministarstvo, odnosno nadležni organ opštine, dužno je da, na osnovu javnog konkursa, za potrebe muzeja i galerija čiji je osnivač država ili opština, vrši otkup likovnih djela i muzejskih predmeta.

U obavezu iz stava 1 ovog člana računa se i otkup likovnih djela i muzejskih predmeta koje vrše muzeji i galerije sredstvima iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine.

Otkup likovnih djela i muzejskih predmeta vrši se na predlog stručne komisije.

Izuzetno, subjekti iz st. 1 i 2 ovog člana mogu neposrednom pogodbom otkupiti unikatni muzejski predmet i muzejski predmet koji ima status kulturnog dobra.

Bliže uslove za otkup likovnih djela i muzejskih predmeta i kriterijume za utvrđivanje njihove vrijednosti propisuje Ministarstvo.

Obezbjeđivanje radnog i stambenog prostora

Član 85

Država i opština mogu umjetniku i stručnjaku u kulturi omogućiti korišćenje i kupovinu radnog i stambenog prostora, pod povoljnim uslovima.

Povoljnim uslovima iz stava 1 ovog člana smatra se zakupnina i prodajna cijena poslovnog i stambenog prostora ispod prosječne tržišne cijene zakupa i prodaje poslovnog i stambenog prostora na teritoriji opštine, omogućavanje plaćanja zakupnine i prodajne cijene djelima ili uslugama, davanje kredita za kupovinu radnog i stambenog prostora pod uslovima povoljnijim od bankarskih uslova, davanje stana i radnog prostora na korišćenje po osnovu zakupa i omogućavanje kupovine stana pod uslovima propisanim za zaposlene kojima se zarade finansiraju iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta opštine.

Bliže uslove, kriterijume i način obezbjeđivanja radnog i stambenog prostora umjetnicima i stručnjacima u kulturi propisuje Vlada, odnosno nadležni organ opštine.

Obezbjeđivanje uslova za rad reprezentativnih strukovnih udruženja

Član 86

Država obezbjeđuje prostor i sredstva za materijalne troškove potrebne za rad reprezentativnih strukovnih udruženja.

Sredstva za programske aktivnosti reprezentativnih strukovnih udruženja obezbjeđuju se na način i po postupku propisanom za sufinansiranje projekata.

Reprezentativno strukovno udruženje je dužno da Ministarstvu podnese izvještaj o radu, najmanje jednom u šest mjeseci.

Naknada troškova umjetnicima

Član 87

Ministarstvo može umjetniku naknaditi određeni iznos troškova nastalih po osnovu carine i poreza na dodatu vrijednost na nabavljenu opremu, instrumente ili materijal za rad.

Kriterijume i uslove za naknadu troškova iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Kreativne industrije

Član 88

Država i opština podstiču i pomažu razvoj kreativnih industrija koje obuhvataju produkciju kulturnih proizvoda i usluga iz oblasti intelektualne svojine.

Tradicionalni zanati i vještine

Član 89

Država i opština podstiču očuvanje i razvoj tradicionalnih zanata i vještina, davanjem finansijske pomoći za nabavku alata i materijala i osposobljavanje stručnog kadra.

Amaterizam

Član 90

Država i opština podstiču nekomercijalne oblike amaterskog djelovanja u kulturi, kojima se doprinosi afirmaciji crnogorskih izvornih kulturnih vrijednosti ili savremenog kulturno-umjetničkog stvaralaštva.

Kriterijume, uslove i način dodjele sredstava iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

3. Kulturne manifestacije i festivali od posebnog značaja

Član 91

Ministarstvo može odrediti pojedinu kulturnu manifestaciju ili festival od posebnog značaja za kulturu Crne Gore.

Bliže kriterijume za određivanje kulturne manifestacije ili festivala od posebnog značaja propisuje Vlada.

Aktom iz stava 1 ovog člana uređuje se status, organizacija i način finansiranja festivala, odnosno manifestacije.

VI. FINANSIRANJE KULTURE

Izvori finansiranja

Član 92

Kultura se finansira iz:

- 1) sredstava budžeta Crne Gore;
- 2) sredstava budžeta opština;
- 3) namjenskih izvora prihoda za kulturu (takse, rente i dr.);
- 4) prihoda od igara na sreću;
- 5) donacija;
- 6) sponzorstva;
- 7) sopstvenih prihoda subjekata koji se bave kulturom;
- 8) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Sredstva budžeta Crne Gore

Član 93

Budžetom Crne Gore obezbjeđuju se sredstva za kulturu u skladu sa Nacionalnim programom.

Sredstva za rad Ministarstva u tekućem budžetu izdvajaju se najmanje na nivou 2,5% od državnog budžeta, umanjenog za izdatke državnih fondova i kapitalnog budžeta, ukoliko je planirani realni rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) do 8%, odnosno najmanje na nivou 3%, ukoliko je planirani realni rast BDP veći od 8%.

Sredstva budžeta opštine

Član 94

Budžetom opštine obezbjeđuju se sredstva za kulturu u skladu sa opštinskim programom.

Namjenski izvori prihoda

Član 95

Zakonom se mogu za određene oblasti kulture ustanoviti posebni izvori prihoda.

Donacije

Član 96

Sredstva za plaćanje carina i poreza na dodatu vrijednost, po osnovu kupovine dobara i usluga iz donatorskih sredstava, posebno će se planirati u budžetu Ministarstva i ne predstavljaju sastavni dio procenta iz člana 93 stav 2 ovog zakona.

Na ulaganja u kulturu, po osnovu donacija, primjenjuju se poreske olakšice u skladu sa poreskim propisima.

VII. NADZOR

Upravni nadzor

Član 97

Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Član 98

Novčanom kaznom od desetostrukog do stostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj organ, pravno lice i preduzetnik koji je osnivač ustanove kulture, ako:

- 1) prije donošenja akta o osnivanju ustanove ne usvoji elaborat o osnivanju ustanove (član 15 stav 1);
- 2) ne dostavi Ministarstvu u propisanom roku akt o osnivanju ustanove (član 16 stav 2);
- 3) ne obezbjeđuje redovno sredstva za rad ustanove (član 31 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu i pravnom licu i fizičko lice koje je osnivač ustanove kulture novčanom kaznom od dvostrukog do desetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

Član 99

Novčanom kaznom od desetostrukog do pedesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice - ustanova kulture, ako:

- 1) prije početka rada ne pribavi odobrenje za rad (član 28 stav 1);
- 2) ne dostavi u propisanom roku izvještaj o radu osnivaču ili Ministarstvu (član 32);
- 3) koristi sopstvene prihode mimo namjena utvrđenih ovim zakonom (čl. 33 i 49);
- 4) sredstva od donacije ili druge pomoći koristi mimo namjene koju je odredio donator, odnosno davalac pomoći (član 34).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu - ustanovi kulture novčanom kaznom od dvostrukog do desetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

Član 100

Novčanom kaznom od dvostrukog do petostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se fizičko lice koje je samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi, ako:

- 1) u poslovanju sa trećim licima uz svoje ime ne naznači »samostalni umjetnik«, odnosno »samostalni stručnjak u kulturi« (član 63 stav 1 tačka 1);
- 2) ne obavijesti Ministarstvo u propisanom roku o svakom razlogu za prestanak statusa samostalni umjetnik, odnosno samostalni stručnjak u kulturi (član 63 stav 1 tačka 3).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 101

Nacionalni program iz člana 7 ovog zakona donijeće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Opštinski programi iz člana 10 ovog zakona donijeće se u roku od 120 dana od dana donošenja Nacionalnog programa.

Član 102

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 103

Prava i obaveze osnivača javnih ustanova iz oblasti kulture koje je osnovala Skupština Crne Gore po ranijim propisima preuzima Vlada.

Osnivački akti javnih ustanova uskladiće se sa ovim zakonom, u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 104

Imenovanje savjeta javnih ustanova, u skladu sa ovim zakonom, izvršiće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do imenovanja savjeta iz stava 1 ovog člana funkciju organa upravljanja vršiće dosadašnji organi upravljanja javnih ustanova.

Član 105

Direktori, poslovni direktori i umjetnički direktori javnih ustanova imenovaće se u skladu sa ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do imenovanja direktora iz stava 1 ovog člana funkciju direktora vršiće dosadašnji direktori.

Član 106

Samostalni umjetnici koji su ovaj status stekli po dosadašnjim propisima zadržavaju taj status do isteka roka na koji im je status priznat.

Član 107

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o samostalnim umjetnicima (»Službeni list SRCG«, broj 31/84).

Član 108

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Crne Gore«.

SU-SK Broj 01-736/10
Podgorica, 29. jula 2008. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

PREDSJEDNIK

Ranko Krivokapić